

[Hans Rasmussen.]

nærmere ind på; det kender de folk, der arbejder med dette system til hverdag, ganske godt. En tvungen voldgiftsrets afgørelse står efter min opfattelse som ild til vand for de områder, der arbejder efter det bevægelige lønsystem. Derfor er det indlysende, at arbejdsudøverne indenfor disse områder, især indenfor jernindustrien, hellere ser mæglingforslaget ophøjet til lov — og det tror jeg gælder mange tillidsmænd — end de løber den risiko at blive underkastet en tvungen voldgiftsrets afgørelse. Hvis vi tager en statistisk opgørelse, vil vi se, at det i det store og hele er lykkedes at bringe orden i overenskomstsystemet ved egen hjælp og uden indblanding fra lovgivningen.

Selvom jeg indrømmer, at enhver situation må bedømmes ud fra sine konkrete forudsætninger, så har jeg sikkert ret til at henvise til, at også det kommunistiske parti i april 1938 har været med til at ophøje et forkastet forligsmandsforslag til lov. Selvom det dengang var arbejdsgiverne, der forkastede, og arbejderne, der vedtog, er den principielle stillingtagen ikke særlig forskellig, og navnlig kan lovgivningsmagten vel ikke skelne imellem, om det er arbejdsgiverne eller arbejderne, der har forkastet et forslag. Lovgivningsmagten bør indtage en stilling, som tilgodeser helheden i samfundet, og derfor kan jeg meget godt forstå, at en socialdemokratisk mindretalsregering ikke kan spille sine kort ud fra, hvorvidt forslaget er vedtaget eller forkastet af arbejdsgiverne, eller om det omvendt er arbejderne, der har vedtaget eller forkastet. Linien har som sagt været brudt også af det kommunistiske parti, og derfor er det min opfattelse, at den store, brede arbejderbefolkning udmærket kan skelne mellem politisk og taktisk oplæg i de situationer, som måtte indtræffe, og erkende, om nødvendigheden byder en statsmagt at foretage et indgreb.

Præcis den samme argumentation, som er blevet fremført af socialdemokratiets ordfører, det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg), blev dengang fremført fra kommunistisk side. Man syntes ikke, det var rigtigt at lovfæste lønninger og andre arbejdsbetingelser på grundlag af et forligsmandsforslag, fordi man ikke havde en

undersøgelse i gang om leveomkostningernes og lønningernes højde eller arbejdsgivernes indtjeningsmuligheder, men man fandt, det var en nødhjælp, og som følge deraf tilsluttede det kommunistiske partis repræsentanter sig forslaget om at ophøje mæglingforslaget til lov. Jeg synes derfor, at tonen fra det ærede medlem hr. Aksel Larsen godt kunne være lidt anderledes, end den har været her i aften; fortiden taler altså om noget andet, og enten der er tale om en mindre kreds af arbejdere eller om en større kreds af arbejdere, rammer et sådant indgreb lige hårdt. Linien har altså været brudt.

Jeg skal ikke under dette lovforslags første behandling komme ind på betragtninger om det kollektive overenskomstsystem. Det er måske, som flere ærede ordførere allerede har peget på, nødvendigt at revidere systemet i takt med den udvikling, der iøvrigt er sket i hele vort samfund. Selvfølgelig er det ikke afgørende for lønarbejderne, om vi har et kollektivt overenskomstsystem, eller vi måske har mere lokalt betonedede aftaler, når blot lønarbejderne får en rimelig del af det produktionsresultat, som fremkommer, og som i de seneste år har været stigende, og som, hvad vi ikke skal benægte, har afsat sig i stigende udbytte til virksomhedernes indehavere. Fra De samvirkende Fagforbund har vi tilbudt, og det står vi ved, at gå ind i en fordomsfri drøftelse om arbejdsmarkedets forhold, om septemberforligets forhandlingsregler, loven om den faste voldgiftsret, forligsmandsloven og alle de love, som nu engang virker ind på det moderne arbejdsmarked, og som måske på adskillige områder virker med til, at vi ligesom arbejder med en vis stivhed, som ingen — hverken organisationerne, lovgivningsmagten eller samfundet — kan være tjent med. Tiden i aften er dog ikke til, at vi beskæftiger os med disse problemer; det er vi parat til i det udvalg, som i forvejen er nedsat af det høje ting, og vi erklærer os rede til snarest at tage fat på disse opgaver, således at vi selv kan forhandle os tilrette, så hverken lovgivningsmagten eller andre skal trænge sig ind i arbejdsgivernes og arbejdernes sager.

Jeg vil med disse bemærkninger gerne understrege, at jeg efter lovforslagets fremsættelse og den drøftelse, som hidtil har fundet sted, må indtage en forbeholden stil-